

Financieel toezicht

Huisvesting vergunninghouders

Informatie- en archiefbeheer

Monumentenzorg

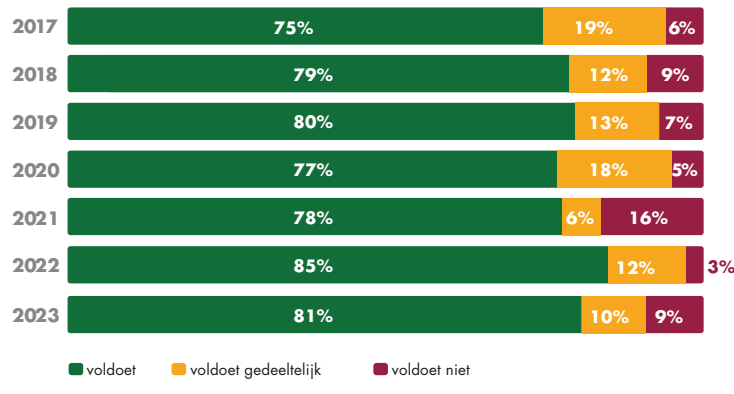
Omgevingsrecht

Water

Toezicht op de kwaliteit van het openbaar bestuur is een wettelijke taak én kerntaak van de provincie. Interbestuurlijk toezicht (IBT) draagt bij aan krachtige Brabantse lokale overheden. Die hun wettelijke taken correct uitvoeren en het goede voorbeeld geven richting burgers en bedrijven. Daardoor kunnen burgers vertrouwen op hun overheid. IBT is een onmisbare schakel in het geheel van 'checks & balances'. Deze visual is een samenvatting van het Jaarverslag IBT 2023!

Resultaten interbestuurlijk toezicht

Doelen

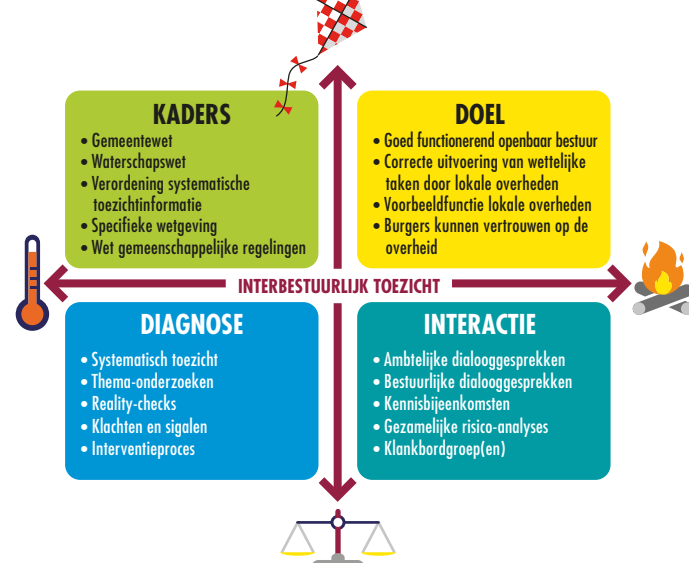
Doelen voor 2023 uit Beleidskader IBT 2020-2023 'Toezicht in balans':

- In systematisch toezicht geen enkele Brabantse lokale overheid beoordeeld als 'voldoet niet'.
- Tenminste 75% als 'voldoet' beoordeeld.
- Eventuele interventies binnen een jaar afgerond.

Hiervoor moderniseren we ons toezicht in lijn met landelijke ontwikkelingen:

- Met nadruk op lerend toezicht en dialoog.
- Met focus op 'interactie' tussen toezichthouder en toezichtontvanger en 'diagnose' (verzamen en beoordelen van informatie over de taakuitvoering).

Ons toezicht krijgt zo meer impact op de uitvoeringspraktijk van toezichtontvangers. En op het optimaal functioneren van het openbaar bestuur in Noord-Brabant.

Algemeen

Dit jaar evalueerden we ons beleidskader en werkten we samen met de Klankbordgroep IBT aan het nieuwe beleidskader 'Toekomstbestendig bestuur'. Het nieuwe doorontwikkelde IBT-Dashboard is in april 2023 gepubliceerd. Op het dashboard zijn de toezichtoordelen van de Brabantse gemeenten over de afgelopen vijf jaar zichtbaar op een kleurenkaart. Voor 2023 zijn daaraan de brieven gekoppeld met het toezichtoordeel.

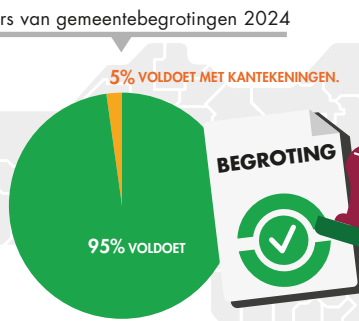

Financieel toezicht

Vanuit 'interactie' verspreiden we de jaarlijkse begrotingscirculaire met actualiteiten die de begroting kunnen beïnvloeden. Verder is in samenwerking met de vereniging van Brabantse gemeenten (VBC) het rapport naar de financiële situatie van gemeenten 'Investeren in de eerste overheid' aangeboden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In financieel onzekere tijden een duidelijk signaal. Ook startten we het themaonderzoek naar onderwijshuisvesting op.

Cijfers van gemeentebegrotingen 2024

Vanuit 'diagnose':

- beoordeelden we de begrotingen van alle gemeenten
- was er met iedere gemeente een dialooggesprek over actualiteiten en voorjaars- of kadernotities in aanloop naar het maken van de begroting 2024,
- beoordeelden we 53 gemeenten als 'voldoet' voor een structurele en reëel sluitende begroting 2024,
- beoordeelden we 3 gemeenten als 'voldoet met kanttekeningen'. De begroting 2024 was naar ons oordeel niet structureel en reëel sluitend. Het evenwicht komt tot stand in de meerjarenraming.

Uit alle begrotingen blijkt een onzekere financiële toekomst. Grootste oorzaak hiervan is de daling van de algemene uitkering vanaf 2026, ook wel 'het ravijnjaar' genoemd, vanwege de nieuwe financieringssystematiek, de opschalingskorting en de Rijksbijdrage voor jeugdzorg. Met de val van het kabinet blijft er voor gemeenten onzekerheid. Het grote aantal structureel en reëel sluitende begrotingen 2024 komt onder andere door het advies van de VNG om een realistische begroting 2024 en meerjarenraming 2025 – 2027 vast te stellen, ook als de meerjarenraming tekorten laat zien. De meerjarenraming geeft het volgende beeld. Bij 43 van de 56 gemeenten is er nu nog geen zicht op een structureel en reëel evenwicht in de jaarschijf 2027.

Voor de gemeenschappelijke regelingen zijn geen bijzonderheden. 'Onze' drie waterschappen voldoen aan de toets van inzenden van jaarverslag, jaarrekening en begroting. Wij beoordelen de begrotingen als evenwichtig.

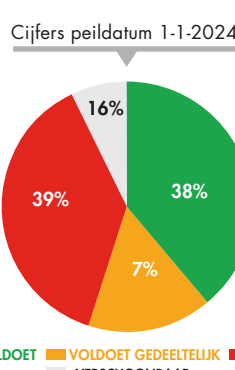

Huisvesting vergunninghouders

Vanuit 'interactie' organiseerde we in december een kennis- en informatiebijeenkomst voor alle Brabantse gemeenten over de aanhoudende grote opgave om onzekere tijden. De gemeenten kregen de gelegenheid om hierover vragen te stellen aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Ook is de praktijk toegelicht over hoe versneld aan een nieuw bestaan te helpen.

Cijfers peildatum 1-1-2024

Vanuit 'diagnose' beoordeelden we op

- 1 januari 2024 of gemeenten het jaar ervoor voldoende vergunninghouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) hadden gehuisvest. Dit is helaas niet helemaal gelukt. Dit heeft mede te maken met de hoge taakstellingen en de krapte op de woningmarkt. Eenvoudige oplossingen zijn niet voorhanden ondanks de inzet en samenwerking. We hebben met 25% van de Brabantse gemeenten dialooggesprekken gevoerd. Om de relatie te versterken, de dagelijkse praktijk beter te leren kennen op basis van de dilemma's en casuïstiek en best practices te delen.

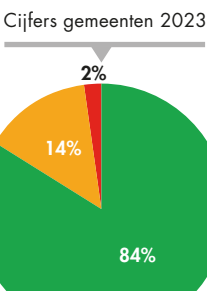

Informatie- en archiefbeheer

Vanuit 'interactie' is in mei de tweede van drie kennisbijeenkomsten georganiseerd over het wettelijk verplichte overzicht van archiefbescheiden. Een geslaagde bijeenkomst, waaruit blijkt dat toezichtontvangers aan de hand van gepresenteerde best practices aan de slag gaan in hun eigen praktijk.

Cijfers gemeenten 2023

Vanuit 'diagnose' beoordeelden we:

- of colleges aan de raden voor 15 juli verslag uitbrachten over informatie- en archiefbeheer,
- of de colleges daarbij een SMART verbeterplan maakten met geconstateerde tekortkomingen en maatregelen,
- gemeenschappelijke regelingen.

Toezichtontvangers die geen 'Voldoet' hebben gescoord kregen minimaal één voortgangsgesprek. Daarnaast voerden we met 21 toezichtontvangers in een dialooggesprek.

Monumentenzorg

Vanuit 'interactie' is de nieuwe werkwijze van Monumentenzorg afgestemd en gecommuniceerd met gemeenten en het Monumentenhuis Noord-Brabant. Ook is de nieuwe werkwijze kort aan de orde geweest op een kennissessie voor gemeenten georganiseerd door Monumentenhuis Noord-Brabant en de provincie over de gevolgen van de nieuwe Omgevingsverordening voor het splitsen van waardevolle boerderijen.

Vanuit 'diagnose' namen we vier beoordelvingsvragen over Monumentenzorg op in de systematische toezichtronde van Omgevingsrecht. De vragen gingen over de naleving van de eisen over capaciteit, deskundigheid en de beleidscyclus VTH.

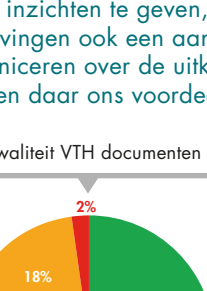

Omgevingsrecht

Vanuit 'interactie' is bij negen gemeenten onderzoek naar de 'Follow Up' gedaan met de vraag wat er is gedaan met de conclusies en aanbevelingen uit onze rapporten 'Maatregelen externe veiligheid spoorzone', 'Gemeentelijk toezicht constructieve veiligheid' en 'Gemeentelijke taakuitvoering klachten en meldingen Wabo-overtredingen'. De Brabantbrede rapporten worden aangepast. De Brabantbrede rapporten worden aangepast. We ontvingen ook een aantal tips en tops over onze manier van communiceren over de uitkomsten van onze thema-onderzoeken. We doen daar ons voordeel mee bij toekomstige onderzoeken.

Cijfers Kwaliteit VTH documenten 2023

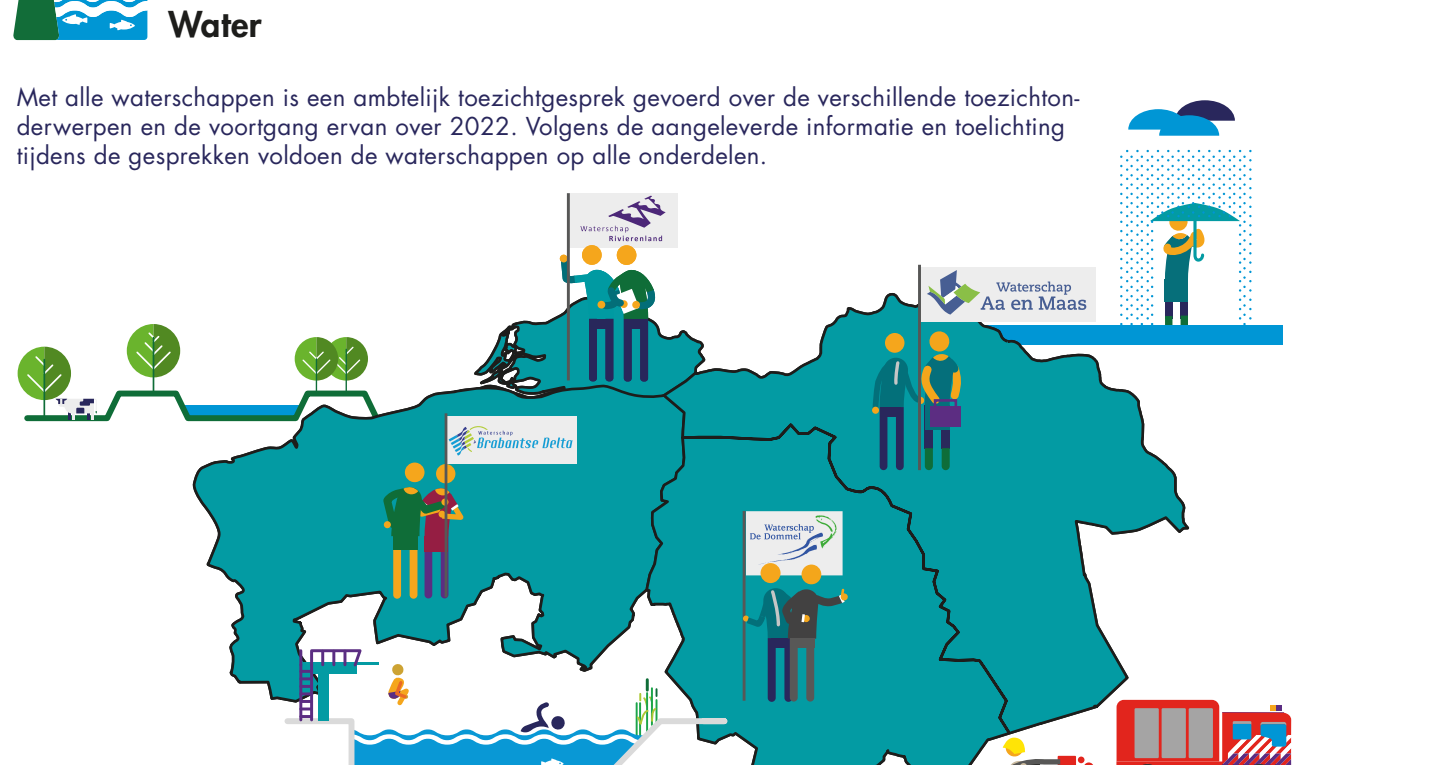

Vanuit 'diagnose' zijn beleidsplannen, uitvoeringsprogramma's en evaluatieverslagen van alle gemeenten beoordeeld. De gebruikte beoordelvingsvragen komen voort uit wettelijke procescriteria voor VTH. Aan de hand van dezelfde vragen, ontvingen de waterschappen schriftelijke feedback op hun documenten. We beoordeelden in het systematisch toezicht Omgevingsrecht ook 2 vragen over Ruimtelijke Ontwikkeling.

Water

Met alle waterschappen is een ambtelijk toezichtsgesprek gevoerd over de verschillende toezichtonderwerpen en de voortgang ervan over 2022. Volgens de aangeleverde informatie en toelichting tijdens de gesprekken voldoen de waterschappen op alle onderdelen.

!Het toezichtgebied Ruimtelijke ordening ontbreekt in de visual: er is geen systematisch toezicht uitgevoerd door het vervallen van de wettelijke grondslag. Ruimtelijke ordening gaat op in de Omgevingswet.